

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA PRO PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

k návrhu na sjednání Dohody mezi Českou republikou a Korejskou republikou o leteckých službách

Korejská republika (dále také „Korea“) je stát ve východní Asii, zaujímající jižní polovinu Korejského poloostrova. Rozloha je přibližně 98 tisíc km², počet obyvatel přesahuje 51 milionů, největším a zároveň hlavním městem je Soul. Úředním jazykem je korejština.

Korea je zřízením prezidentská republika s demokratickou formou vlády, její vysoce rozvinutá ekonomika je 11. největší na světě a 4. největší v Asii. Je výrazně proexportně orientovaná, mezi hlavní korejské vývozní položky se řadí výrobky s vysokou přidanou hodnotou jako elektrické stroje, strojní zařízení a vybavení továren, dopravní prostředky, optické a zdravotnické přístroje apod.

Obchodní výměnu mezi Koreou a EU upravuje Dohoda o volném obchodu podepsaná v roce 2011 v Bruselu, na jejímž základě by do roku 2020 mělo být odstraněno daňové zatížení u 99 % objemu vzájemného obchodu. Diplomatie styky mezi Českou republikou (dále také „ČR“) a Koreou jsou realizovány prostřednictvím Velvyslanectví České republiky v Soulu a Velvyslanectví Korejské republiky v Praze. Korea je po Německu, Japonsku a USA čtvrtým největším investorem v ČR.

Mezinárodní letiště Inčchon nedaleko Soulu patří mezi největší a nejrušnější letiště na světě. Několikrát dokonce získalo ocenění za nejlepší letiště světa. Slouží mj. jako hlavní letiště pro nejvýznamnější korejské letecké společnosti Korean Air a Asiana Airlines. Korean Air je stejně jako dopravce České aerolinie a.s. (ČSA) členem globální aliance SkyTeam. Právě v úzké spolupráci s ČSA zahájil dopravce Korean Air přímý letecký provoz na lince Soul – Praha a zpět dne 15. května 2004.

V roce 2013 se letecký dopravce Korean Air stal významným akcionářem (44 % akcií) a strategickým partnerem ČSA a v této spojitosti došlo od 1. června 2013 k zahájení vlastního provozu ČSA na uvedené lince. Lety ČSA byly zajišťovány letadlem A330-300 pronajatým od Korean Air. Spolupráce obou dopravců však byla podstatně širší a zahrnovala další body v síti ČSA a Korean Air. Přestože v roce 2017 odkoupila podíl Korean Air v ČSA společnost Travel Service, a.s. (dnes Smartwings, a.s.), úspěšná spolupráce dopravců Korean Air a ČSA na lince mezi Prahou a Soulem pokračovala i nadále. S ohledem na nástup pandemie COVID-19 zastavily ČSA provoz na lince dne 27. února 2020. Korean Air, po krátkém přerušení, obnovil dne 21. srpna 2020 na lince provoz, byť zatím v omezeném režimu. Po odeznění koronavirové krize bude jistě v zájmu smluvních stran i dopravců přímé letecké spojení opětovně posilovat.

Smluvní vztahy v oblasti letecké dopravy mezi Českou republikou a Korejskou republikou jsou upraveny Dohodou mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Korejské republiky o leteckých službách (dále jen „stávající dohoda“), která byla podepsána dne 26. října 1990 v Soulu a tímto dnem také vstoupila v platnost. Sukcese ČR do stávající dohody byla provedena výměnou nót v roce 1995. V roce 1998 došlo ke změně přílohy ke stávající dohodě s cílem odstranit základní geografická omezení pro provoz leteckých služeb. Následně byla stávající dohoda změněna Dohodou mezi vládou České republiky a vládou Korejské republiky o změně Dohody mezi vládou České a Slovenské Federativní Republiky a vládou Korejské republiky o leteckých službách, podepsané dne 26. října 1990, která byla sjednána výměnou diplomatických nót ze dne 3. prosince 2004 a 14. února 2005, kdy také vstoupila v platnost.

V roce 2013 a 2014 se na základě uskutečněných konzultací leteckých úřadů uvažovalo o sjednání další změny stávající dohody, jejímž primárním cílem bylo uvést

stávající dohodu do souladu s právem Evropské unie. Kromě toho měly změny směřovat i do oblasti společného označování linek, tarifů a změn dohody. Následně probíhala s korejskou stranou komunikace ohledně formy sjednání uvedené změny stávající dohody, v rámci které se dospělo k závěru, že nejvhodnějším a nejprůhlednějším řešením bude sjednat mezi oběma státy zcela novou leteckou dohodu.

Směrnice pro expertní jednání o nové letecké dohodě byla meziresortně schválena v roce 2017. Strany si následně vyměnily vzorové texty. V říjnu 2018 zaslala korejská strana své připomínky k českému vzorovému textu letecké dohody a navrhla uskutečnit jednání v rámci akce ICAN 2018¹ v Nairobi, s čímž česká strana souhlasila. Přímé jednání expertních delegací se uskutečnilo dne 11. prosince 2018, vycházelo se při něm ze skutečnosti, že ČR i Korea jsou smluvními stranami Úmluvy o mezinárodním civilním letectví sjednané v Chicagu dne 7. prosince 1944. Základem pro jednání byl český vzorový text obsahující mj. všechna nezbytná unijní ustanovení uplatňovaná v souvislosti s členstvím ČR v EU². Při jednání se podařilo na úrovni expertních delegací odsouhlasit vzájemně přijatelný návrh textu Dohody mezi Českou republikou a Korejskou republikou o leteckých službách (dále jen „Dohoda“). Na rozdíl od předchozí úpravy obsahuje Dohoda tzv. unijní ustanovení (zejména v článcích 3 a 4) v podobě, jak je upravuje tzv. horizontální dohoda mezi EU a Koreou.³ Dále např. ustanovení o předkládání letových řádů, kombinovaných dopravních službách, jednotně upravuje postup pro změny letecké dohody a její přílohy apod. Na druhou stranu byly na přání korejské strany z textu vyjmuty provozní otázky společného označování linek a pozemního odbavování, které budou řešeny společně s kapacitními limity pružněji v rámci konzultací leteckých úřadů.

Obsahové vymezení návrhu textu Dohody je následující:

V článku 1 Dohody jsou definovány výrazy důležité pro jednotný výklad a aplikaci Dohody.

Článek 2 obsahuje vymezení práv k provádění mezinárodní letecké dopravy, která si smluvní strany vzájemně vyměnily. Jedná se o právo přeletu přes území státu druhé smluvní strany (tzv. právo 1. svobody vzduchu), právo přistání na území státu druhé smluvní strany pro neobchodní účely (tzv. právo 2. svobody vzduchu) a právo vykládat a nakládat v místech stanovených v příloze cestujících, zboží a poštovní zásilky (tzv. práva 3., 4. popř. i 5. svobody vzduchu).

V článku 3 je obsaženo právo každé smluvní strany určit letecké podniky, které budou provozovat dohodnuté služby na stanovených linkách, a podmínky, za kterých druhá smluvní strana udělí takto určeným podnikům příslušná provozní oprávnění, včetně tzv. unijních ustanovení a recipročních ustanovení druhé smluvní strany. Článek 4 pak obsahuje podmínky, za kterých je možné vydaná provozní oprávnění odvolat nebo pozastavit.

Článek 5 stanoví obecný princip, že na letecké podniky resp. jejich letadla, cestující, posádky, zavazadla, zboží a poštovní zásilky nacházející se na území státu druhé smluvní

¹ ICAN (*ICAO Air Services Negotiations Event*) je mezinárodní akce pořádaná každoročně Mezinárodní organizací pro civilní letectví (ICAO) ve spolupráci s orgány příslušné hostitelské země; cílem je umožnit členským státům uspořádat během několika dnů na jednom místě více setkání a šetřit tak čas a náklady.

² Vzorová unijní ustanovení jsou do dvoustranných leteckých dohod vkládána na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 847/2004 ze dne 29. dubna 2004 o sjednávání a provádění dohod mezi členskými státy a třetími zeměmi o leteckých službách. Na základě tohoto nařízení byla ustanovení vypracována Evropskou komisí ve spolupráci s členskými státy. Jejich účelem je zajistit soulad bilaterálních leteckých dohod s právem EU (zejména ve vztahu ke svobodě usazování, poskytování služeb na území EU a nediskriminace mezi leteckými dopravci EU).

³ Dohoda mezi Evropskou unií a Korejskou republikou o určitých aspektech leteckých služeb, která byla po obnovených jednáních parafována v říjnu 2018. Dohoda po svém vstupu v platnost hromadně uvede jednotlivé bilaterální dohody členských států EU a Koreje do souladu s právem EU.

strany se vztahují zákony, předpisy a postupy platné na území státu této smluvní strany. Při jejich aplikaci nesmí žádná smluvní strana dávat přednost svým leteckým podnikům.

V článku 6 si smluvní strany potvrzují závazek chránit bezpečnost civilního letectví před protiprávními činy v souladu s Úmluvou o mezinárodním civilním letectví, jejími přílohami, které se týkají této oblasti a dalšími platnými mezinárodními úmluvami o ochraně civilního letectví.

Článek 7 upravuje důležitou otázku provozní bezpečnosti letectví. Každá smluvní strana může kdykoli provést tzv. inspekci na stojance letadla druhé smluvní strany pokud se nachází na území jejího státu. Dále je upraven postup v případě nedodržování minimálních bezpečnostních norem stanovených Úmluvou o mezinárodním civilním letectví druhou smluvní stranou a článek také obsahuje příslušné unijní ustanovení. Pro účely provozování dohodnutých leteckých služeb si smluvní strany dle tohoto článku budou vzájemně uznávat osvědčení a průkazy vztahující se k letadlům a posádkám pokud požadavky pro vydání těchto průkazů a osvědčení odpovídají nebo jsou přísnější než minimální požadavky stanovené Úmluvou o mezinárodním civilním letectví. Článek také obsahuje příslušné unijní ustanovení.

Článek 8 upravuje osvobození leteckých podniků resp. jejich letadel, pohonných hmot, mazadel, technického materiálu, náhradních dílů, obvyklého vybavení, zásob a jiných věcí, které jsou používány výhradně v souvislosti s provozem a obsluhou letadla, od dovozních omezení, cel, nepřímých daní a jiných poplatků obvyklých při provozu mezinárodních leteckých dopravních služeb. Obsahuje také příslušné unijní ustanovení.

Článek 9 se týká spravedlivého a přiměřeného stanovování uživatelských poplatků za použití letišť a leteckých zařízení a článek 10 řeší zjednodušený režim cestujících, zavazadel a zboží včetně poštovních zásilek při přímém tranzitu.

Oblast prodeje služeb a převodu finančních prostředků je upravena v článku 11, přičemž leteckým dopravcům je poskytnuta nezbytná míra flexibility v této důležité otázce.

V článku 12 je upraveno volné stanovování tarifů leteckými podniky. Každá smluvní strana má právo zasáhnout v případech, kdy jsou tarify nepřiměřené či diskriminační, popř. může požadovat jejich předkládání.

Rovné soutěžní podmínky pro poskytování leteckých dopravních služeb zajišťuje článek 13. Kapacitní a frekvenční limity mohou společně upravovat letecké úřady smluvních stran.

Článek 14 stanoví základní zásady spravedlivé hospodářské soutěže včetně závazku smluvních stran přijmout veškerá opatření k zamezení jejího narušování.

Článek 15 upravuje postup pro předkládání a schvalování letových řádů včetně doplňkových letů.

Komerční příležitosti v článku 16 zahrnují otázky zastoupení leteckých podniků, která včetně jejich personálu podléhají právním předpisům platným na území státu, kde jsou zastoupení zakládána, a spolupráci leteckých podniků s poskytovateli povrchové dopravy či možnost poskytování vlastní povrchové dopravy.

Článek 17 upravuje vzájemné poskytování statistických informací a údajů mezi leteckými úřady obou stran.

Postup pro vzájemné konzultace ohledně provádění Dohody je stanoven v článku 18, článek 19 upravuje postup pro případné změny Dohody, dvoustupňové řešení sporů, které mohou vyplynout z výkladu či provádění Dohody, je upraveno v článku 20.

V článku 21 je stanovena povinnost registrace Dohody u Mezinárodní organizace pro civilní letectví a článek 22 stanoví podmínky ukončení platnosti Dohody.

Článek 23 upravuje vstup Dohody v platnost. Nastane prvního dne druhého měsíce následujícího po datu pozdějšího ze dvou oznámení učiněných diplomatickou cestou informujících o splnění vnitrostátních požadavků nutných pro vstup Dohody v platnost

(požadavek korejské strany). Dále článek obsahuje derogační klauzuli ukončující platnost stávající dvoustranné dohody.

Dohoda je sjednána v českém, korejském a anglickém jazyce, přičemž v případě rozdílného výkladu bude rozhodující anglický text.

Příloha k Dohodě obsahuje volné vymezení linek mezi místy na území ČR / Koreje, mezilehlými místy, místy na území Koreje / ČR a místy za tímto územím. Dále příloha obsahuje provozní podmínky a příslušné unijní ustanovení.

Vláda ČR souhlasila se sjednáním Dohody svým usnesením ze dne 16. září 2019 č. 660. Dohodu podepsali v Praze dne 24. listopadu 2020 doc. Ing. Karel Havlíček, Ph.D., MBA., místopředseda vlády ČR, ministr průmyslu a obchodu a ministr dopravy, a Kim Tae-Jin, velvyslanec Korejské republiky v ČR.

Podepsaný text Dohody je v souladu s ústavním pořádkem a ostatními součástmi právního řádu ČR, se závazky vyplývajících z členství ČR v Evropské unii, se závazky převzatými v rámci jiných platných smluv a s obecně uznávanými zásadami mezinárodního práva. Při sjednání Dohody byly splněny požadavky stanovené nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 847/2004 ze dne 29. dubna 2004 o sjednávání a provádění dohod mezi členskými státy a třetími zeměmi o leteckých službách (informační povinnost vůči Evropské komisi). Sjednání Dohody nevyžaduje změny v českém právním řádu. Gestor provedl komplexní posouzení a analýzu jednotlivých ustanovení Dohody z hlediska možných dopadů do právního řádu ČR s ohledem na vnitrostátní provádění Dohody (včetně posouzení a následného zhodnocení, zda jsou všechna ustanovení obsažená v Dohodě, která jsou přímo určena vnitrostátním subjektům, samovykonatelná), i ve smyslu Směrnice vlády pro sjednávání, vnitrostátní projednávání, provádění a ukončování platnosti mezinárodních smluv, schválené usnesením vlády ze dne 11. února 2004 č. 131. V této souvislosti není potřeba přijímat další vnitrostátní právní úpravu ani jiná opatření.

Sjednání a následné provádění Dohody nebude mít dopad na výdaje státního rozpočtu. Uvedené činnosti budou zajišťovány především Ministerstvem dopravy a Úřadem pro civilní letectví, které budou v případě potřeby spolupracovat s ministerstvy zahraničních věcí, financí, vnitra, práce a sociálních věcí, průmyslu a obchodu a Českou národní bankou. Administrativní a správní výdaje s tím spojené budou hrazeny z rozpočtů jednotlivých resortů a Úřadu pro civilní letectví.

Dohoda má v ČR charakter mezinárodní smlouvy prezidentské kategorie, neboť upravuje záležitosti podle čl. 49 písm. a) a e) Ústavy ČR. Dohoda obsahuje mj. úpravu práv a povinností osob stejně jako věcí, jejichž úprava je vyhrazena zákonu (jedná se např. o právo leteckých podniků létat bez přistání přes území státu druhé smluvní strany, přistávat na jeho území pro potřeby nikoli obchodní, nakládat a vykládat na území státu druhé smluvní strany cestující, zavazadla a zboží, právo volně prodávat letecké dopravní služby na území smluvního státu, podmínky pro odvolání provozního oprávnění apod.). Dohoda se po podpisu podle Ústavy ČR předkládá Parlamentu ČR k vyslovení jeho souhlasu s ratifikací a poté prezidentovi republiky k ratifikaci.

Korejská republika představuje významného obchodního partnera ČR. Přímé letecké spojení je předpokladem pro další prohlubování spolupráce. Sjednáním Dohody se vytváří nový právní rámec odpovídající současným standardům v mezinárodní letecké dopravě a přinášející jistotu pro přímé letecké spojení, ale i další možnosti spolupráce leteckých dopravců obou stran.

V Praze dne 22. prosince 2020

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v. r.